

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 5/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till godkännande av avtalet mellan Republiken Finland och Republiken Kosovo om återtagande av personer som vistas olagligt i landet och med förslag till en lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 6 februari 2013 regeringens proposition med förslag till godkännande av avtalet mellan Republiken Finland och Republiken Kosovo om återtagande av personer som vistas olagligt i landet och med förslag till en lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen (RP 187/2012 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- utrikessekreterare Kim Kuivalainen, utrikesministeriet
- lagstiftningsråd Tiina Sinkkanen, inrikesministeriet
- överinspektör Elina Hirttiö, Migrationsverket
- överinspektör Päivi Keskitalo, Minoritetsombudsmannens byrå.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Helsingfors polisinrättning
- Finlands Röda Kors.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner avtalet mellan Republiken Finland och Republiken Kosovo om återtagande av personer som vistas olagligt i landet samt lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.

Syftet med återtagandeavtalet är att möjliggöra återsändande av personer som uppehåller sig olagligt i landet till den andra avtalsslutande partens statsterritorium och att underlätta och förenhetliga förfarandet vid återsändandet. Avtalet

innehåller bestämmelser om återtagande av de avtalsslutande staternas egna medborgare, av medborgare i tredjeländer och av statslösa personer och om transitering samt uppgiftsskydd i samband med återtagandet.

Avtalet undertecknades i Pristina den 29 november 2011. Avtalet träder i kraft trettio dagar efter den dag då det senare av de meddelanden har mottagits, med vilka de avtalsslutande parterna på diplomatisk väg meddelar varandra att

de konstitutionella villkoren för avtalets ikraftträdande har uppfyllts.

Lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen

avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet samtidigt som avtalet träder i kraft.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Europeiska kommissionen har uppmanat EU-medlemsstaterna att ingå bilaterala avtal om återtagande med Kosovo. Flera medlemsländer har ingått sådana här avtal, bl.a. Tyskland, Österrike, Frankrike, Danmark och Beneluxländerna. EU kan än så länge inte självt förhandla om avtal om återtagande med Kosovo, eftersom fem av medlemsländerna hittills inte har erkänt Kosovo som självständig stat.

Utskottet instämmer med regeringen i att personer som olagligt vistas på finskt territorium ska kunna avlägsnas ur landet så snabbt och effektivt som möjligt. Bekämpningen av olaglig invandring är också en viktig del av EU:s gemensamma invandringspolitik. Finlands gällande återtagandavtal, såväl bilaterala avtal som avtal ingångna av EU, har visat sig vara nyttiga redskap för att återsända personer som vistas olagligt i landet. Genom avtalen underlättas de praktiska åtgärderna i ärenden som gäller avlägsnande ur landet, eftersom avtalen anger principerna för och förfarandena vid återtagande. Staten kan också begära att en annan stat tar emot en person som vistas olagligt på dess territorium, även om staterna inte har ingått något avtal som skulle utgöra rättslig grund för begäran och förplikta till återtagande. Men det är betydligt mindre sannolikt att en sådan begäran godkänns än om det finns ett avtal som reglerar situationen.

Återtagandavtalet med Kosovo följer i huvuddrag de tidigare bilaterala avtal som Finland ingått. Parterna är enligt avtalet skyldiga att återta sina medborgare från den andra avtalsstaten. Dessutom ingår en skyldighet att återta tredjelandsmedborgare och statslösa personer. Avtalet innehåller bestämmelser om förfarandet vid återtagande och transitering, om de bevis som

påvisar skyldighet till återtagande och om uppgiftsskyddet i anknytning till återtagandet. Avtalet anger när skyldigheten att återta tredjelandsmedborgare och statslösa personer inte tillämpas mellan avtalsparterna. Till denna del hänvisar avtalet till flyktingkonventionen (Genèvekonventionen, FördrS 77/1968) och till konventionen angående statslösa personers rättsliga ställning (New York-konventionen, FördrS 80/1968).

Enligt avtalet ska Kosovo på ansökan av Finland på de villkor som anges i avtalet även återta sådana medborgare i den forna Förbundsrepubliken Jugoslavien som inte har fått något annat medborgarskap och vilkas födelseort och stadigvarande vistelseort den 1 januari 1998 fanns inom Kosovos territorium.

Utskottet noterar att avtalet om återtagande mellan Finland och Kosovo är ett slags proceduravtal som tillämpas bara om personen inte uppfyller eller inte längre uppfyller kriterierna för inresa, vistelse eller boende på territoriet i den stat som framför begäran (artiklarna 2 och 4). I Finland är det utlänningslagens (301/2004) bestämmelser om avlägsnande ur landet som gäller återsändande av personer. I 146 § i utlänningslagen finns det bestämmelser om helhetsbedömning vid beslut om avvisning och utvisning. Vid bedömningen ska särskilt avseende fästas vid barnets bästa och skyddet för familjelivet. Utlänningslagen kräver också att varje ansökan om uppehållstillstånd handläggs individuellt.

Här hänvisar utskottet dessutom till förbudet mot tillbakasändning i 147 § i utlänningslagen. Ingen får avvisas eller utvisas till ett område där han eller hon kan bli utsatt för dödsstraff, tortyr, förföljelse eller annan behandling som kränker människovärdet eller till ett område från vilket

han eller hon kan bli sänd till ett sådant område. Det aktuella avtalet om återtagande väger också in konventionerna om mänskliga rättigheter som innehåller detta förbud mot tillbakasändning och de åtaganden som de innebär.

Sammantaget anser utskottet propositionen vara behövlig och lämplig. Utskottet förordar att det i Pristina den 29 november 2011 ingångna avtalet mellan Republiken Finland och Republiken Kosovo om återtagande av personer som vis-

tas olagligt i landet godkänns och att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner avtalet enligt propositionen och

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 12 april 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pirkko Mattila /saf
vordf. Maarit Feldt-Ranta /sd
medl. Heikki Autto /saml
Jussi Halla-aho /saf
Rakel Hiltunen /sd
Reijo Hongisto /saf
Risto Kalliorinne /vänst

Mika Kari /sd
Elsi Katainen /cent
Outi Mäkelä /saml
Markku Mäntymaa /saml
Osmo Soininvaara /gröna
Ulla-Maj Wideroos /sv.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.